

Una auditoria detecta incidències en la gestió econòmica d'Antifrau durant l'etapa de De Alfonso

L'Oïdora de Comptes del Parlament, l'organisme encarregat de fiscalitzar els ens públics adscrits a la cambra catalana, ha emès un contundent informe on posa en qüestió la gestió econòmica de l'Oficina Antifrau (OAC) durant el mandat de Daniel de Alfonso. L'informe, al qual ha tingut accés en exclusiva CRÍTIC, assenyala diversos exemples de mala gestió comptable i detecta incidències en la contractació de serveis i en el pagament de dietes als alts càrrecs, caps d'àrea i tècnics de l'ens. Antifrau va aprovar al desembre unes noves directrius on feia esment de la necessitat d'"adequar la retribució als criteris d'estricta legalitat".

Roger Palà

Una gestió comptable que “distorsiona la imatge fidel del pressupost”, problemes a l'hora de justificar les dietes del personal i manca d'informació sobre la contractació de serveis externs. L'Oïdoria de Comptes del Parlament ha emès un contundent informe en què fiscalitza la gestió econòmica de l'Oficina Antifrau de Catalunya (OAC) durant l'etapa de Daniel de Alfonso. El document, publicat al mes de juliol passat, no havia transcendit fins ara i fiscalitza els comptes d'Antifrau durant el quart trimestre de 2015 i el primer trimestre de 2016.

L'auditoria del Parlament és un capítol més en el degoteig d'informacions que van posant llum als aspectes més opacs de la gestió de l'Oficina Antifrau durant l'etapa de Daniel de Alfonso, **destituït al juny passat arran de les converses i conspiracions amb Jorge Fernández Díaz revelades pel diari 'Público'**. Fa poques setmanes, el nou director d'Antifrau, Miguel Ángel Gimeno, [afirmava al Parlament](#) que durant el mandat del seu antecessor hi havia hagut despeses que ell considera que no eren acceptables, com el pagament d'un abonament a l'òpera. De fet, una de les primeres decisions preses per Gimeno ha estat [encarregar a la Sindicatura de Comptes](#) la realització d'una auditoria sobre la mateixa Oficina Antifrau.

L'informe de l'Oïdoria de Comptes suposa una pràctica esmena a la totalitat al model de gestió de l'Oficina. El document considera que alguns dels elements de la gestió comptable distorsionen “la imatge fidel de gestió del pressupost” que presenta l'organisme. El document recomana a l'OAC que adquireixi una aplicació informàtica de comptabilitat pública per millorar la gestió econòmica i pressupostària, i qüestiona en l'àmbit tècnic una gran part del procediment d'administració i gestió.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Oïdoria de Comptes i Tresoreria

14. S'han detectat diverses qüestions relacionades amb el procediment de justificació i abonament de les despeses imputables a l'aplicació pressupostària 230 0001 Dietes, locomoció i trasllats (vegeu el detall a l'apartat 4.3 de l'informe).

Algunes de les incidències comporten la impossibilitat de donar validesa tant als imports de les dietes satisfetes (ja que depenen de les hores de sortida i d'arribada) com a la necessitat de viatjar en un determinat dia.

Caldria que l'Àrea d'Administració, RRHH i Pressupost disposés d'una memòria global de les actuacions, que es corresponguin amb jornades i congressos, per a poder efectuar una comprovació de les liquidacions de despeses que es presentin i així poder imputar, en l'exercici que correspongui, la totalitat de les despeses d'una actuació concreta.

lw
Caldria que el model de liquidació de despeses inclogués, per a les indemnitzacions per raó del servei, els horaris de sortida i d'arribada de les actuacions i, en el seu cas, els programes de les activitats.

Fóra convenient que l'Oficina estudiés la possibilitat d'incorporar a la regulació pròpia de que disposa sobre les indemnitzacions per raó del servei, una previsió sobre la no acreditació de la percepció en concepte de despeses de manutenció (dieta) en el supòsit que aquestes siguin a càrrec d'alguna persona pública o privada, en la línia del previst a la regulació de la Generalitat de Catalunya (article 11.5 del Decret 138/2008, de 8 de juliol, d'indemnitzacions per raó del servei).

15. L'entitat satisfà uns imports en concepte de manutenció superiors als imports exclosos de tributació d'acord amb les normes aplicables de l'IRPF.

Cal adequar els procediments i adaptar-los a la normativa aplicable.

Referent a la contractació

16. En la tramitació dels expedients de contractació s'han de separar les diferents fases i no acumular, com s'ha fet en els procediments oberts examinats, l'inici de l'expedient i la seva aprovació.
17. Cal delimitar degudament els conceptes de pressupost de licitació i de valor estimat del contracte (VEC), especialment perquè aquest darrer és essencial

“Incidències” en les dietes

Els punts més calents, però, fan referència al capítol de retribucions de personal i a la contractació externa. L'informe crida l'atenció sobre el procediment de justificació i abonament de dietes. Segons l'Oïdoria de Comptes, **s'han detectat “incidències” que comporten “la impossibilitat de donar validesa tant als imports de les dietes** satisfetes com a la necessitat de viatjar en un determinat dia”. “Caldria que el model de liquidació de despeses inclogués, per a les indemnitzacions per raó de servei, els horaris de sortida i d'arribada de les actuacions”, afirma l'auditor.

Així mateix, segons l'Oïdoria, l'ens satisfà “uns imports en concepte de manutenció superiors als imports exclosos de tributació d'acord amb les normes aplicables de l'IRPF”, i conclou que “cal adequar els procediments i adaptar-los a la normativa aplicable”. L'Oïdoria afirma que durant el 2015 Antifrau va pagar 75.846 euros en concepte de dietes (el 69% del pressupost previst).

CRÍTIC s'ha posat en contacte amb l'Oficina Antifrau, que **ha declinat realitzar qualsevol comentari sobre el contingut de l'informe de l'Oïdoria de Comptes**. Tanmateix, fonts de l'OAC remetent a les [directrius de treball](#) aprovades per la nova direcció d'Antifrau al desembre passat, on s'esmenta explícitament que entre els objectius de la nova direcció hi ha “**adequar la retribució (inclosos els complements de qualsevol naturalesa) als criteris d'estricta legalitat i integritat**”. De fet, cal assenyalar que una de les primeres decisions de Gimeno com a director d'Antifrau va ser aplicar una retallada al règim de dietes, que, [segons consta al DOGC](#), es va fer efectiva al mes d'octubre passat.

Antifrau afirma que per a l'elaboració d'aquestes noves directrius, segons consta en el mateix document, “s'han tingut en especial consideració les observacions i recomanacions de l'informe d'auditoria, que elabora periòdicament l'Oïdoria del Parlament”.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Oïdoria de Comptes i Tresoreria

per a determinar el caràcter harmonitzat o no d'un contracte o l'exigència de classificació empresarial.

18. Els PCAP han de prescindir de criteris d'adjudicació, com el de les "millores", de caràcter indeterminat. D'altra banda, quan, com en el cas dels procediments oberts examinats, s'estableixen diversos criteris d'adjudicació i no només el del preu, els límits i els paràmetres objectius per a determinar l'existència d'una oferta presumptament anormal o desproporcionada s'han d'establir per referència a tots els criteris d'adjudicació i no únicament en relació amb el preu, com s'ha fet en ambdós PCAP.
19. Els PCAP han de reflectir les obligacions legals sobre el termini de pagament de les certificacions o dels altres documents acreditatius de la conformitat de la prestació.
20. Les possibles modificacions contractuals s'ha d'ajustar al marc legal vigent i, per tant, o bé han d'estar previstes expressament en els anuncis de licitació o en els plecs o han d'oïbeir a les causes taxades fixades al TRLCAP.
21. En els procediments negociats, cal delimitar amb precisió en els PCAP els àmbits o bases objecte de negociació, així com el procediment de la negociació i la seva formalització, garantint en tot moment la transparència del procés i la igualtat entre tots els participants.
22. Els contractes menors no poden tenir en cap cas una durada superior a l'any i no poden ser objecte de pròrroga. S'ha d'evitar la utilització dels contractes menors per a contractacions que es reiteren any rere any i cal evitar igualment el fraccionament de l'objecte en els contractes per a mantenir-los per sota dels llindars dels contractes menors.
23. En la revisió de despeses s'ha observat com algunes d'elles, per raó del seu import o de la seva naturalesa, haurien d'haver estat objecte de contractació. Cal procedir en els casos indicats a la formalització dels contractes que corresponguin.

6. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS. TRACTAMENT I COMENTARI DE LES AL·LEGACIONS PRESENTADES

L'informe provisional relatiu als trimestres octubre-desembre del 2015 i gener-març del 2016 va ésser tramès a l'OAC el dia 19 de juliol de 2016 per al tràmit d'al·legacions.

Toc d'atenció sobre la contractació

L'organisme fiscalitzador **també crida l'atenció sobre la contractació menor de l'Oficina**, de la qual afirma que no existeix un registre, i en concret sobre dos contractes de lising (per al lloguer d'un equip d'escàner i per al rènting de vehicles) per als quals "s'ha previst una pròrroga" i que, a parer seu, incompleixen la normativa en aquest aspecte. "Els contractes menors no poden tenir durada superior a l'any i no poden ser objecte de pròrroga. S'ha d'evitar la utilització d'aquest mecanisme per a contractacions que es reiteren any rere any i cal evitar el fraccionament de l'objecte en els contractes per mantenir-los per sota dels llindars dels contractes menors".

Precisament aquest mecanisme de contractació (l'encarrilament de contractes menors per evitar un concurs públic) **és un dels fets sobre els quals Antifrau o la Sindicatura de Comptes criden l'atenció sovint en els seus informes** de fiscalització d'organismes públics. En aquest sentit, l'Oïdoria també diu que s'hauria realitzat un contracte per licitar els tiquets de restaurant, la pòlissa d'assegurances o l'agència de viatges.

L'antic cap d'Administració, destituït

Es dona el cas que el nou director de l'Oficina, Miguel Ángel Gimeno, [va destituir al desembre passat](#) Josep Maria Sangenís, que des del 2011 havia estat cap d'Administració, Recursos Humans i Pressupost de l'Oficina Antifrau durant l'etapa de Daniel de Alfonso i **responsable últim en matèria de gestió i administració**. El cessament de Sangenís es va produir al desembre passat en el marc de la reestructuració de càrrecs directius de l'OAC realitzada per Gimeno i pocs mesos després de l'emissió del contundent informe de l'Oïdoria.

Fonts d'Antifrau, a preguntes de CRÍTIC, precisen que Sangenís va ser destituït perquè **"no participava de la nova orientació de l'OAC"**. Aquestes fonts expliquen que entre aquestes noves directrius hi ha "tenir molt en compte els informes de l'Oïdoria de Comptes del Parlament" o d'altres òrgans de control. El fet que la plaça ocupada per Sangenís fos de lliure designació "va fer més senzilla aquesta decisió".

De fet, un dels aspectes més xocants en relació amb l'informe de l'Oïdoria de Comptes són **les al·legacions que va presentar el mateix Sangenís en nom de l'Oficina Antifrau**. Davant el suggeriment que hauria de disposar d'un aplicatiu informàtic de comptabilitat pública per gestionar els seus comptes, Sangenís no solament nega que això sigui necessari, sinó que hi afegeix un comentari gairebé irònic: "Només resta que digui clarament a quin producte del mercat s'està referint i si ens facilitarà també un sistema de finançament d'aquest producte". O davant del suggeriment de l'Oïdoria de Comptes que l'OAC hauria de fer ús de la Plataforma de Serveis de Contractació Pública de la Generalitat (un instrument informàtic que fan servir la Generalitat i un gran nombre d'ajuntaments catalans), afirma que l'opinió de l'auditor "afavorint uns determinats proveïdors o d'altres és irrellevant".

L'Oïdoria de Comptes no va valorar cap de les al·legacions presentades per l'OAC i va fer constar en l'informe que considera que **aquestes expressions són "inadmissibles" i "atempten a la funció fiscalitzadora"**.

Un alt càrrec investigat l'any 2010

Gimeno va adreçar missatges relatius al funcionament de l'Àrea d'Administració ja des del primer moment de prendre possessió. Després que transcendissin [problemes](#) per la incorporació de Tomàs Salàs com a director adjunt, va decidir [nomenar](#) per a aquest càrrec a l'octubre passat el jurista Joan

Xirau. El 2 de novembre, va resoldre [delegar en ell](#) "les competències rectora i organitzativa immediates en relació amb les funcions que corresponen a l'Àrea d'Administració, Recursos Humans i Pressupost". En només un mes, el 19 de desembre, el director adjunt formulava [la proposta de cessament](#) de Sangenís.

Es dona el cas que Sangenís ja va ser objecte de polèmica l'any 2010, quan [va ser investigat](#) per, suposadament, **haver inflat dietes quan treballava com a interventor del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat**. Posteriorment va ser exculpat. Sangenís ha estat un pes pesant d'Antifrau des de la seva creació: va ser director d'investigacions amb el primer director de l'Oficina, el difunt David Martínez Madero, i també cap d'Àrea de Sector Privat, Gestió Ètica i Responsabilitat Social. Daniel de Alfonso el va nomenar el 2011 responsable d'Administració.